

Oproep aan nieuwe kabinet: Nederland heeft toekomst met krimp van de luchtvaart

De verkiezingen staan voor de deur en de Tweede Kamer heeft nog geen definitieve plannen geformuleerd voor de Nederlandse luchtvaart tot 2050. Dit geeft grote onzekerheid voor omwonenden, natuur- en milieuorganisaties en voor de luchtvaartsector zelf. Het is de hoogste tijd dat de politiek het dossier luchtvaart beoordeelt op basis van actuele feiten en niet langer meegaat in het automatisme van groei.

Groei van de luchtvaart is door de hechte samenwerking van brandstofleveranciers, luchtvaartbedrijven, vliegvelden en onze eigen overheid bijna een gegeven geworden. KLM en Schiphol moeten groeien om te kunnen verduurzamen, zo meldde KLM-topman Pieter Elbers regelmatig in de pers.

Het wordt tijd om hier met een nuchtere blik en vanaf enige afstand naar te kijken. Want hoeveel luchtvaart heeft Nederland nodig? Wat is de werkelijke bijdrage van de luchtvaart en wat zijn daarvan de consequenties op leefomgeving, klimaat, natuur en milieu en veiligheid?

Natuurlijk heeft de luchtvaart een rol in de Nederlandse en internationale samenleving. De luchtvaart verbindt ons met de rest van de wereld. Maar diezelfde luchtvaart zorgt ook voor overlast, vervuiling, klimaatproblemen en schade aan de natuur.

De rol van de luchtvaart is aan herziening toe in het kader van een maatschappelijke heroverweging van lusten en lasten. De ondertekenaars van deze brief zetten vraagtekens bij de enorme omvang van de luchtvaart in ons land.

Nederlanders blijken in grote getalen minder te willen gaan vliegen voor het milieu. Volgens het laatste Motivaction-onderzoek is driekwart van de Nederlanders tegen groei, waarvan 49% voor krimp is.

Juist in 2020 kwam het kabinet met een luchtvaartnota die vrijwel geheel ten dienste staat van de economische belangen van de luchtvaart. Een nota waarin geen scenario is opgenomen voor krimp van de sector. Een nota waarin wordt voorbijgegaan aan een eerlijke bijdrage aan het Klimaatakkoord van Parijs.

De Luchtruimherziening sluit aan op de Luchtvaartnota en maakt groei van de luchtvaart mogelijk met daarnaast de uitbreiding van de militaire luchtvaart in het noorden en het Waddengebied wat voor veel herrie en emissies gaat zorgen en het leefgebied van vogels verstoort en vervuult.

Ondanks technische ontwikkelingen zorgt het toenemende aantal vluchten voor steeds meer vervuiling en klimaatschade. Terwijl andere bedrijven hun uitstoot gestaag afbouwen, nemen de emissies van de luchtvaart toe.

Volgens de luchtvaartindustrie is groei onvermijdelijk omdat het zo belangrijk zou zijn voor de

Nederlandse economie. De sector is goed voor circa een half procent van het bruto nationaal product en 100.000 banen.

Maar voor die relatief kleine bijdrage ondervinden mens, natuur, milieu en klimaat steeds grotere nadelen. De groeiende problemen maken de terugkeer naar het oude 'normaal' onmogelijk en onwenselijk.

De scheefgroei wordt zo gefinancierd door alle andere Nederlanders met hun gezondheid, hun leefomgeving, klimaat en milieu. En met hun belastinggeld.

Zelfs met een Schiphol dat de helft van de omvang van 2019 heeft, is Nederland prima bediend. Iedere Nederlander die met het vliegtuig op vakantie wil, heeft die mogelijkheid bij een kleiner Schiphol.

De grote aantallen transferpassagiers leveren nauwelijks toegevoegde waarde aan de Nederlandse economie - de overstappers zijn alleen nodig om het zwaarbelastende business model van de KLM/Schiphol-tandem te kunnen voortzetten.

Maar de overstappers - op veel intercontinentale vluchten van KLM liefst 75 procent van de passagiers - leggen wél een zware druk op de leefbaarheid, het milieu en het klimaat. De overmaatse luchtvaart zit de woningbouw, de volksgezondheid, de staatsfinanciën, de infrastructuur en de natuur onnodig in de weg.

Daarom roept deze coalitie van meer dan honderd burger-, natuur- en milieuorganisaties en experts de politiek op om de fundamentele voor- en nadelen van de luchtvaart objectief te heroverwegen.

Stichting Landelijk Burgerberaad Luchtvaart, 35 organisaties o.a. Bewoners Omgeving Schiphol, Platform Vliegoverlast Amsterdam, Platform Vlieghinder Kennemerland, Push Uithoorn; Samenwerkende Actiegroepen Tegen Laagvliegen met 22 actiegroepen; SchipholWatch; Stichting Recht op Bescherming tegen Vliegtuighinder, Bewoners tegen Vliegtuigoverlast; SOS- Zaanstreek; Floriande TegenGeluid, WerkgroepToekomst Luchtvaart (WTL), Mobilisation for the environment (MOB), Urgenda, Extinction Rebellion, Reclame Fossielvrij, Burgertafel Luchtvaart, Stay Grounded, De Jonge Klimaatbeweging, Grootouders voor het Klimaat.

Natuur & Milieu, Milieudefensie, de Natuur en Milieufederaties, Greenpeace, Natuurmonumenten, de Waddenvereniging en Vogelbescherming Nederland.